



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 250/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Dudiša (sudca spravodajca) o prijatej ústavnej sťažnosti [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Machajom, Radlinského 47, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 51/2017 takto

## r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 51/2017 porušené boli.

2. Okresnému súdu Námestovo p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 51/2017 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Námestovo p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Námestovo je p o v i n n ý nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Petra Machaja, Radlinského 47, Dolný Kubín, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

## **O d ô v o d n e n i e :**

### **I.**

#### **Obsah ústavnej s'ťažnosti a s'ťažnostná argumentácia**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. októbra 2019 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 51/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej s'ťažnosti a príloh vyplýva, že s'ťažovateľ je v napadnutom konaní v postavení žalovaného v prvom rade. Predmetom sporu je určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. Oravice. S'ťažovateľ pri rekapitulácii priebehu konania odkazuje na zistenia uvedené v liste predsedníčky okresného súdu sp. zn. 1 SprS 43/2018 zo 4. februára 2019, ktorá prešetrovala vec na základe jeho druhej s'ťažnosti na priet'ahy súdu. Prvá s'ťažnosť predsedníčke súdu na priet'ahy z 8. októbra 2018 nebola

vybavená. Sťažovateľ opakovane nahliadal do spisu v apríli, v auguste a v októbri 2019. Zistil, že sa s ním nič nedeje, resp. zistil nedostatky v žurnalizácii listín, vo vybavovaní vyjadrení a v ich zaradovaní do spisu. Dospel k záveru, že k priet'ahom dochádzalo nie od augusta 2018, ale od decembra 2017. Do dňa spísania ústavnej sťažnosti okresný súd nenariadil ani pojednávanie. V tomto prípade podľa neho vznikli vážne súdne priet'ahy a len ústavný súd môže zabrániť ich ďalšiemu vzniku a poskytnúť primerané zadosťučinenie.

3. Uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tým, že mu nečinnosťou vzniká ujma, okresný súd od podania žaloby právoplatne nerozhodol o veci. Ide o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam a rozhodnutie má význam v čase, pretože vlastník s predmetom sporu nemôže slobodne nakladať. U sťažovateľa pretrváva dlhodobý pocit právnej neistoty, márnosti a nespravodlivosti. Od počiatku je činný, reagoval na výzvy súdu a konal obratom. Predsedníčke okresného súdu viackrát oznamoval, že sa nepostupuje plynulo. Napriek konštatovaniu o odôvodnenosti sťažnosti v liste predsedníčky súdu zo 4. februára 2019 to zostalo bez odozvy, pretože sudca v konaní nekoná.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a po jej prijatí nálezom vyslovil, že nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené sťažovateľovo základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Navrhol ústavnému súdu prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní a priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 €, ktoré mu vyplatí okresný súd. Napokon navrhol uložiť okresnému súdu povinnosť uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 346,26 €.

## II.

### **Procesný postup ústavného súdu, vyjadrenie okresného súdu k ústavnej sťažnosti a replika sťažovateľa, chronológia úkonov okresného súdu**

5. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 250/2020-8 z 9. júna 2020 ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie

ústavný súd vyzval predsedníčku okresného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a oznámenie, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčka okresného súdu podaním sp. zn. Spr 241/20 z 8. júla 2020 oznámila, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o ústavnej sťažnosti.

6. Predsedníčka súdu predložila chronológiu úkonov okresného súdu, ktorú ústavný súd v podrobnostiach doplnil o údaje vyplývajúce z pripojeného spisu takto:

- 14. novembra 2017 doručená žaloba o určenie vlastníctva;
- 4. decembra 2017 súd doručoval žalobu na vyjadrenie žalovaným spolu s poučením o procesných právach a povinnostiach;
- 21. decembra 2017 vyjadrenie sťažovateľa k žalobe;
- 22. decembra 2017 vyjadrenie žalovaných v 2. a 3. rade;
- 23. apríla 2018 vyjadrenia žalovaných boli zaslané advokátovi žalobcov;
- 10. mája 2018 vyjadrenie (replika) žalobcov;
- 13. júna 2018 replika zaslaná právnym zástupcom žalovaných;
- 19. júna 2018 vyjadrenie (duplika) sťažovateľa (upozorňuje na nedoručenie mu vyjadrenia žalovaných v 2. a 3. rade a na nedoručenie sťažovateľovho vyjadrenia k žalobe žalobcom);
- 29. júna 2018 vyjadrenie (duplika) žalovaných v 2. a 3. rade;
- 14. augusta 2018 výzva žalobcom na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu, úhrada poplatku 24. augusta 2018;
- 9. októbra 2018 sťažnosť sťažovateľa na prieťahy odôvodnená nedoručením mu vyjadrenia žalovaných v 2. a 3. rade z 20. decembra 2017;
- 21. novembra 2018 urgencia sťažnosti na prieťahy;
- 31. januára 2019 úradný záznam o doručení sťažnosti na prieťahy v konaní predsedníčke okresného súdu;
- 2. apríla 2019 vec pridelená na konanie zastupujúcemu sudcovi JUDr. Martinovi Chlebovi v súlade s dodatkom č. 4 k rozvrhu práce okresného súdu;
- 11. apríla 2019 na žiadosť advokáta sťažovateľa okresný súd založil do spisu jeho podanie z 21. decembra 2017 (vyjadrenie k žalobe označené ako „*vyjadrenie k odvolaniu žalobcov*“);

- 12. apríla 2019 na žiadosť advokáta sťažovateľa mu súd doručoval vyjadrenie žalovaných v 2. a 3. rade z 20. decembra 2017, okresný súd doručoval aj vyjadrenie sťažovateľa z 21. decembra 2017 žalobcom;
- 30. apríla 2019 vyjadrenie (replika) žalobcov k vyjadreniu sťažovateľa;
- 2. mája 2019 vyjadrenie sťažovateľa k vyjadreniu žalovaných v 2. a 3. rade k žalobe;
- 1. augusta 2019 stanovisko žalobcov k vyjadreniu sťažovateľa;
- 21. augusta 2019 návrh žalobcov na vypočutie svedka;
- 31. decembra 2019 referát na pripojenie spisu okresného súdu sp. zn. 1 C 45/2016 a Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8 C 753/2001, 5 C 169/2004, 6 C 350/2002;
- 3. januára 2020 pripojený spis okresného súdu sp. zn. 1 C 45/2016;
- 10. januára 2020 pripojené spisy Okresného súdu Dolný Kubín;
- 13. marca 2020 žiadosť žalobcov o informáciu o stave konania;
- 8. apríla 2020 výzva žalobcom na oznámenie, či trvajú na vykonaní dôkazov – pripojení ďalších dedičských spisov;
- 15. apríla 2020 odpoveď žalobcov;
- 23. apríla 2020 vyžiadanie spisov Okresného súdu Dolný Kubín (sp. zn. D 497/82, D 498/82, D 273/99);
- 30. apríla 2020 pripojený spis sp. zn. D 273/1999, odkázanie vo zvyšku na štátny archív;
- 25. mája 2020 vyžiadanie spisov Okresného súdu Dolný Kubín (sp. zn. D 497/82, D 498/82) zo štátneho archívu;
- 4. júna 2020 pripojené osvedčené kópie spisov;
- 5. júna 2020 upozornenie sudcu adresované predsedníčke súdu.

7. Predsedníčka súdu k obsahu ústavnej sťažnosti uviedla, že vec nie je právoplatne skončená, vo veci nie je rozhodnuté. Uviedla, že od augusta 2018 do apríla 2019 a od apríla 2019 do januára 2020 okresný súd nevykonával žiaden úkon smerujúci k ukončeniu konania, čo bolo spôsobené zmenou zákonného (zastupujúceho) sudcu v súvislosti s odchodom zákonnej sudkyne na materskú dovolenku, ktorej predchádzala dlhodobá práceneschopnosť.

Zastupujúci sudca potreboval vec naštudovať, pričom po doplnení dokazovania navrhnutého stranou môže vo veci nariadiť pojednávanie.

7.1 Na základe sťažnosti doručenej 9. októbra 2018 zistila, že sa nekoná plynulo a bezprieťahovo, preto nariadila dohľad v pravidelných trojmesačných lehotách. K prieťahom dochádza najmä v súvislosti s veľkým množstvom neskončených vecí v senáte zastupujúceho sudcu, čo je následok odchodu dvoch sudcov v roku 2018, dlhodobej práceneschopnosti a následného nástupu zákonnej sudkyne na materskú dovolenku. Prerozdelenie ich vecí medzi ostatných sudcov súdu spôsobilo nárast počtu nevybavených vecí v ostatných senátoch. Ich prejednanie a rozhodnutie nie je možné zabezpečiť bez toho, aby nedochádzalo k prieťahom a ani v súčasnosti nie je súd personálne stabilizovaný.

8. K vyjadreniu predsedníčky okresného súdu sa sťažovateľ napriek výzve ústavného súdu nevyjadril.

### **III.**

#### **Relevantná právna úprava a východiská ústavného súdu**

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z čl. 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktorý určuje, že súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb, ďalej z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

#### IV.

#### Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorých každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov, resp. právo, aby jeho záležitosť bola prerokovaná v primeranej lehote. K porušeniu ním označených práv malo dôjsť nečinnosťou okresného súdu, v dôsledku ktorej doteraz nedošlo ani k nariadeniu pojednávania.

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií ústavný súd posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

18. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že obdobné konania o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, predstavujú štandardnú agendu všeobecných súdov dostatočne rozpracovanú v judikatúre, preto tieto veci nemožno posudzovať spravidla ako právne zložité (obdobne I. ÚS 568/2012), hoci skutková zložitosť sa nedá v týchto veciach úplne vylúčiť. Ústavný súd nezistil prítomnosť prvku skutkovej zložitosti a ani predsedníčka okresného súdu nepredložila takúto argumentáciu. Z predloženej ústavnej sťažnosti nevyplýva osobitný význam tejto veci pre sťažovateľa a ústavný súd nezistil, že by išlo o taký druh konania, ktorý si vyžaduje osobitnú rýchlosť.

19. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd posudzoval existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľa ako strany tohto súdneho

konania. Sťažovateľ pristupoval k uplatňovaniu svojich práv v súdnom konaní aktívnym spôsobom, viackrát nahliadal do spisu, upozorňoval na vznikajúce prietahy, reagoval na výzvy súdu, navyše upozornil súd na nedoručenie písomností. Správanie sťažovateľa v napadnutom konaní nemožno hodnotiť ako zjavne účelové alebo zjavne obštrukčné.

20. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov v doterajšom priebehu konania. Ústavný súd v súvislosti s posudzovaním efektivity namietaného konania upriamuje pozornosť na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj neefektívna (nesústredená) činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 380/08, I. ÚS 7/2011). Ústavný súd vychádzal z prehľadu úkonov uvedeného v bode 6. Z neho už na prvý pohľad vyplývajú viaceré obdobia nečinnosti súdu kratšieho trvania.

20.1 Prvé krátke obdobie nečinnosti zistil ústavný súd od 22. decembra 2017 do 23. apríla 2018 (4 mesiace). K tomuto obdobiu nečinnosti je potrebné uviesť, že úkon súdu, ktorý ho ukončil (výzva na vyjadrenie a doručenie vyjadrenia žalovaných žalobcom) sa nevyznačoval sústredenosťou zo strany okresného súdu. Vyjadrenie sťažovateľa z 21. decembra 2017 totiž okresný súd nedoručil žalobcom na vyjadrenie, doručil im iba vyjadrenie žalovaných v 2. a 3. rade. Na žiadosť advokáta sťažovateľa okresný súd doručoval vyjadrenie sťažovateľa z 21. decembra 2017 žalobcom až 12. apríla 2019 (sťažovateľovi súd zároveň doručoval vyjadrenie žalovaných v 2. a 3. rade z 20. decembra 2017). Uvedené malo za následok, že vzájomná výmena písomných podaní strán musela prebehnúť opakovane vo vzťahu k tomuto podaniu sťažovateľa, hoci mohla byť už v ďalšom kroku, ak by súd venoval väčšiu pozornosť doručovaniu. Vznikol tak zbytočný prietah takmer jeden rok, rátajúc od 23. apríla 2018 do 12. apríla 2019 (resp. takmer 16 mesiacov, rátajúc od 21. decembra 2017). Okresnému súdu bola následne 30. apríla 2019 doručená replika žalobcov k vyjadreniu sťažovateľa (opakovaná replika bola doručená 1. augusta 2019), avšak túto repliku už okresný súd nedoručoval podľa § 167 CSP na vyjadrenie sťažovateľovi.

20.2 Zároveň obdobie od 24. augusta 2018 do 12. apríla 2019 je nepochybne možné označiť za obdobie nečinnosti, keď po zaplatení súdneho poplatku okresný súd nevykonával vyše 7 mesiacov žiadne úkony smerujúce k nariadeniu pojednávania.

20.3 Ďalšie kratšie obdobia nečinnosti zaznamenal ústavný súd od 2. mája 2019 do 1. augusta 2019 (takmer 3 mesiace), od 1. augusta 2019 do 31. decembra 2019 (takmer 5 mesiacov) a od 10. januára 2020 do 8. apríla 2020 (takmer 3 mesiace). Okresný súd v týchto obdobiach nevykonával úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa.

21. Nesústredenú činnosť okresného súdu možno badať aj v postupe pri vyrubovaní súdneho poplatku, ku ktorému došlo až po doručení žaloby na vyjadrenie žalovaným, po doručení vyjadrení žalovaných, po doručení repliky žalobcov okresnému súdu a po doručení dupliky žalovaných. Uvedené nie je bežným postupom, pretože poplatok je obvykle vyrubovaný hneď po podaní žaloby, z ktorej je jasne vymedzený predmet konania.

22. V čase podania ústavnej sťažnosti to boli takmer dva roky po podaní žaloby bez nariadenia prvého termínu pojednávania. V súčasnosti sú to už vyše 2 roky a 9 mesiacov, a preto je potrebné hodnotiť úkony okresného súdu po doručení žaloby, pri doručovaní písomností medzi stranami a zabezpečovaní podkladov pred nariadením pojednávania ako neefektívne.

23. Zistené obdobia nečinnosti okresného súdu v súhrne nesvedčia o snahe okresného súdu viesť spor ku konečnému rozhodnutiu. Ústavný súd nemôže považovať doterajšiu dĺžku konania za primeranú. Pokiaľ ide o obranu okresného súdu spočívajúcu v argumentácii o množstve vecí a o dlhodobom nedostatočnom obsadení okresného súdu, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezabávajú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, II. ÚS 52/99).

24. Podľa ústavného súdu zistené obdobia nečinnosti okresného súdu (spolu prevyšujúce 22 mesiacov) a jeho neefektívny postup významne prispeli k dĺžke namietaného konania. Ústavnú sťažnosť nie je preto možné vyhodnotiť inak ako dôvodnú. Okresný súd nevyužil prostriedky dané mu procesným predpisom na zabezpečenie, aby ochrana práv sťažovateľa bola účinná a rýchla. Všetky uvedené okolnosti viedli ústavný súd k záveru o tom, že postup okresného súdu v okolnostiach tohto prípadu vykazuje znaky nesústredenosti, neefektívnosti a v konečnom dôsledku zbytočných prietahov, ktoré dosahujú až ústavnoprávnu intenzitu.

25. Vychádzajúc z týchto skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 51/2017 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku).

## V.

### **Prikaz vo veci konať a finančné zadost'učinenie**

26. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

27. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

28. V nadväznosti na výrok o porušení označených práv a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, zohľadňujúc skutočnosť, že vec

toho času nie je právoplatne skončená a vo veci nie je nariadený termín pojednávania (bod 2 výroku).

29. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

30. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

31. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

32. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 4 000 €, svoju žiadosť riadne odôvodnil (bod 3).

33. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

34. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil zásadou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je reparácia nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody, ktorá by sa po splnení zákonných

podmienok mohla uplatňovať v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. IV. ÚS 84/02, II. ÚS 67/03).

35. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučením pre s'ťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv s'ťažovateľa (obdobie nečinnosti, predmet sporu a význam napadnutého konania pre s'ťažovateľa, postoj s'ťažovateľa pri hájení svojich práv, mieru zavinenia okresného súdu, zložitosť veci) považuje za primerané vo výške 1 000 € tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu. Vo zvyšnej časti jeho žiadosti ústavný súd nevyhovel (bod 5 výroku nálezu). Ústavný súd vychádzal pri stanovení výšky finančného zadosťučenia zo svojej judikatúry (napr. II. ÚS 190/2020, III. ÚS 597/2017, III. ÚS 335/2016, I. ÚS 121/2018, III. ÚS 301/2016).

## **VI.**

### **Trovy konania**

36. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

37. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

38. Ústavný súd podľa § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal s'ťažovateľovi náhradu trov konania v sume 346,26 € ako trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby vykonané

v roku 2019 (príprava a prevzatie veci a písomné podanie na súde) v hodnote po 163,33 € vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote 9,80 €.

39. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet advokáta (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

40. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2020

Miroslav DURIŠ  
predseda senátu